

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 11, Αρ. 7Α (2022)

Ο ρόλος των γονέων στην προσχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά την περίοδο της πανδημίας Covid19

Γεωργία Τζήλου, Σοφία Παπαδημητρίου

doi: [10.12681/icodl.3472](https://doi.org/10.12681/icodl.3472)

Ο ρόλος των γονέων στην προσχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά την περίοδο της πανδημίας Covid19

The role of parents in preschool distance education during the pandemic Covid19

Γεωργία Τζήλου
Νηπιαγωγός
Med Επιστήμες Αγωγής ΕΑΠ
tzilougeo@gmail.com

Σοφία Παπαδημητρίου
Καθηγήτρια Σύμβουλος
ΕΑΠ
sofipapadi@gmail.com

Abstract

In the present study, the views of 79 parents and guardians on distance education were investigated in order to determine their role in the teaching process during the pandemic Covid-19. The research is quantitative and the parents were asked to answer a questionnaire with open and closed type questions that aim to highlight the role of parents in the emerging new reality which makes it necessary and obligatory for distance education and also to identify the difficulties they face. The analysis shows that the role of parents needs to be supportive and encouraging and that the obstacles that arise are due to problems of a technical nature, the opening hours of the school, the large number of students in the digital classroom and the arbitrary intervention of parents. At the same time, emphasis is placed on the importance of teachers' awareness on new digital technologies.

Keywords: *Role of parents, Distance education, Preschool age, Covid-19*

Περίληψη

Στην παρούσα μελέτη διερευνήθηκαν οι απόψεις 79 γονέων και κηδεμόνων σχετικά με την εξΑΕ με σκοπό να προσδιοριστεί ο ρόλος τους στη διδακτική διαδικασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Η έρευνα είναι ποσοτική και οι γονείς κλήθηκαν να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο με ανοιχτού και κλειστού τύπου ερωτήσεις. Στόχος της έρευνας είναι να αναδείξει τον ρόλο των γονέων στη διαμορφούμενη νέα πραγματικότητα, η οποία καθιστά αναγκαία και υποχρεωτική την εξΑΕ καθώς και να προσδιοριστούν οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Από τις αναλύσεις φαίνεται πως ο ρόλος των γονέων χρειάζεται να είναι υποστηρικτικός και ενθαρρυντικός και ότι τα εμπόδια που προκύπτουν, οφείλονται σε προβλήματα τεχνικής φύσεως, στο ωράριο λειτουργίας της σχολικής μονάδας, στον μεγάλο αριθμό μαθητών στην ψηφιακή τάξη και στην αυθαίρετη παρέμβαση των γονέων. Δίνεται παράλληλα έμφαση στο πόσο σημαντικό είναι ο εκπαιδευτικός να έχει καλή γνώση των νέων ψηφιακών τεχνολογιών.

Λέξεις-κλειδιά: *Ρόλος γονέων, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Προσχολική ηλικία, Covid-19*

Εισαγωγή

Η εξάπλωση της πανδημίας, η οποία προκλήθηκε από την εμφάνιση του ιού Covid-19 στις αρχές του 2020, σε σύντομο χρονικό διάστημα επηρέασε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Στο πλαίσιο αυτό, τα εκπαιδευτικά συστήματα ανά τον κόσμο κλήθηκαν να λειτουργήσουν σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, θεωρώντας την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εξΑΕ) ως τη μοναδική λύση ώστε να διευκολυνθεί η αμφίδρομη επικοινωνία ανάμεσα στα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας (μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς και κηδεμόνες) και να συνεχιστεί η μαθησιακή διαδικασία, η οποία όφειλε να συνεχίζει να λειτουργεί εν μέσω μιας πρωτόγνωρης κοινωνικής και εκπαιδευτικής κρίσης (Τάλου, 2020).

Στην Ελλάδα, αιφνιδίως στις 10/3/2020 με στόχο τη μείωση της διασποράς του ιού Covid-19 (ΥΠΑΙΘ, 2020), οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων κλήθηκαν να αντικαταστήσουν άμεσα, κάτω από έκτακτες και επείγουσες συνθήκες τη διδασκαλία στην τάξη με φυσική παρουσία, με την από απόσταση σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία στα ψηφιακά περιβάλλοντα του υπολογιστή ή της εκπαιδευτικής τηλεόρασης.

Στην προσπάθεια αυτή, πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραμάτισε η ανησυχία των εκπαιδευτικών για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και την οργάνωση που απαιτεί η υλοποίηση της εξΑΕ, αλλά και τον προβληματισμό για την εφικτότητα του εγχειρήματος και τις επιπτώσεις του, τόσο στην ποιότητα του μαθησιακού αποτελέσματος, όσο και στην καλλιέργεια των αξιών και πρακτικών της ανεκτικότητας (Κρητικός, Κώστας, Κοντάκος, Καλαβάσης & Βιτσιλάκη, 2020). Παράλληλα, σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε η συνεργασία ανάμεσα στον εκπαιδευτικό της σχολικής μονάδας, τους μαθητές, τους γονείς και κηδεμόνες που έγιναν αρωγοί στη μάθηση των παιδιών τους, ορίζοντάς τους συμμετόχους, συνεργάτες και ενεργά μέλη στην εκπαιδευτική διαδικασία (Μάλλιαρη, 2020).

Εύλογα όμως τίθενται τα ερωτήματα τι μπορούν να καταφέρουν τα προνήπια-νήπια με τις νέες τεχνολογίες μέσα σε μια εικονική τάξη νηπιαγωγείου κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και πόσο σημαντική είναι η υποστήριξη των γονέων τους.

Η παρούσα εργασία, στόχο έχει να αναδείξει τη σημασία του ρόλου των γονέων των παιδιών της προσχολικής ηλικίας στη διαμορφούμενη νέα πραγματικότητα που καθιστά αναγκαία και υποχρεωτική την εξΑΕ.

Θεωρητικό πλαίσιο

Ο ρόλος των γονέων και κηδεμόνων στην προσχολική εκπαίδευση

Στα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού, οι γονείς και οι κηδεμόνες είναι οι πρώτοι δάσκαλοί του. Ο ρόλος τους είναι ζωτικός. Συμβάλλουν σημαντικά στην εκπαίδευση και τη διαπαιδαγώγησή του και ασκούν μεγαλύτερη επιρροή στη συμπεριφορά του σε σύγκριση με τα μεταγενέστερα στάδια ανάπτυξής του, όπως η εφηβεία (Laible, Carlo, & Raffaelli, 2000 · Biber, Kayış, Koruk, & Dagdeviren, 2019).

Ένα νηπιαγωγείο λοιπόν, που επικοινωνεί αποτελεσματικά με την οικογένεια του μαθητή, παρέχει εμπλουτισμένο μαθησιακό περιβάλλον για να μπορεί να την υποστηρίξει στην εξέλιξη της ανάπτυξής του και τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του, ώστε να εναρμονίζεται με τη σχολική κοινότητα και να μπορεί να ακολουθήσει το ωρολόγιο πρόγραμμα με άνεση (UNESCO, 2012). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργείται κλίμα αλληλοεκτίμησης, αλληλοϋποστήριξης και αμοιβαίου σεβασμού δημιουργώντας γέφυρες επικοινωνίας και καλής επαφής. Έτσι περιορίζεται κάθε πιθανός φόβος και συναισθηματική ανασφάλεια του παιδιού.

Ειδικότερα, από τη μελέτη των Gallagher, Rhodes και Darling (2004), φαίνεται πως οι γονείς που έχουν καλή επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς τους έχουν βοηθήσει να διαχειριστούν την εκπαιδευτική διαδικασία, μέσα και έξω από τη σχολική τάξη με την πολύτιμη συνεργασία τους και την άμεση παροχή πληροφοριών, ενώ παράλληλα συνεργαζόμενοι με τα παιδιά τους, τα βοηθούν, όποτε το ζητήσουν ή το χρειάζονται, και με κατάλληλους χειρισμούς τα οδηγούν σε ουσιαστική μάθηση με κατανόηση και στην οικοδόμηση της γνώσης (Ζαχαράκη, 2015).

Επισημαίνεται ότι η εξέλιξη της τεχνολογίας δίνει δυνατότητα οργάνωσης της διδασκαλίας σε ψηφιακές κοινότητες μάθησης με κανόνες και στόχους, ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί η εκπαιδευτική και παιδαγωγική διαδικασία, συμβάλλοντας στη δημιουργία του νέου σχολείου (Γαρίου, 2015 & Κόμης, 2004).

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η ένταξή της στην καθημερινή οικογενειακή ζωή, έχει ως αποτέλεσμα οι γονείς και τα παιδιά να χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο ψηφιακά εργαλεία και συσκευές, όπως tablets, smartphones, υπολογιστές και τηλεόραση (Biber κ.α., 2019). Γι' αυτό οι Chiong & Shuler (2010), τονίζουν ότι ο ρόλος των γονέων είναι καθοριστικής και βαρύνουσας σημασίας, όπως έχουν δείξει τα ερευνητικά ευρήματα.

Οι στάσεις και οι απόψεις των γονέων έχουν άμεσο αντίκτυπο στις στρατηγικές που ακολουθούν για να αποκτήσουν τα παιδιά τους ψηφιακές δεξιότητες προκειμένου να γίνουν αυριανοί υπεύθυνοι ψηφιακοί πολίτες του σύγχρονου κόσμου. Οι Chaudron, Di Gioia & Gemo, (2018) και οι Valke, Bonte, Wever & Rots, (2010), αναφερόμενοι στη χρήση του Διαδικτύου στο οικογενειακό περιβάλλον από παιδιά που φοιτούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, μιλούν για διττό ρόλο των γονέων και συγκεκριμένα τον «υλικό ρόλο» (material role), που συνδέεται με την αγορά ψηφιακών συσκευών και την παροχή πρόσβασης στο Διαδίκτυο στο σπίτι, και τον «συμβολικό ρόλο» (symbolic role), που αναφέρεται στον καθορισμό κανόνων για τη χρήση του διαδικτύου, μετά από διάλογο με τα παιδιά τους.

Γι' αυτό επιβάλλεται να έχουν διεξοδική και έγκαιρη ενημέρωση από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου σχετικά με το ρόλο τους. Πρέπει να γνωρίζουν πώς μπορούν να υποστηρίξουν τις αναπτυξιακές και μαθησιακές δραστηριότητες του παιδιού στο σπίτι και πώς να συμβάλλουν στη λήψη αποφάσεων με τη χρήση πλέον σύγχρονων παιδαγωγικών αρχών κατάλληλων γι' αυτά (Coleman & Wallinga, 2000 · Colín, 2009 όπως αναφ. Τζήλου & Παπαδημητρίου, 2021).

Οι αντιλήψεις των γονέων για την προσχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση Εμπειρικές έρευνες

Ο ρόλος των γονέων και κηδεμόνων στην προσχολική εξΑΕ δεν έχει διερευνηθεί τόσο στο διεθνή όσο και στον ελληνικό χώρο. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας, κατά τα σχολικά έτη 2019-2020 και 2020-2021 που η εξΑΕ εφαρμόστηκε ευρέως, στη διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα έχουν προκύψει ευρήματα. Έτσι, ως ένα βαθμό έγιναν γνωστές οι απόψεις τους για την εφαρμογή της εξΑΕ στην προσχολική ηλικία.

Εξαιρετικά χρήσιμο είναι να μελετηθεί η ανάλυση των ευρημάτων των Güvercin, Kesici & Akbaşlı (2021), που προέρχονται από γονείς εκπαιδευτικούς, οι οποίοι κατά βάση ήταν θετικοί ως προς την εξΑΕ των παιδιών τους. Έτσι λοιπόν, βγήκε το συμπέρασμα ότι η εξΑΕ για μαθητές προσχολικής ηλικίας είναι αποδεκτή, επειδή αποτρέπει την αποκοπή τους από την εκπαίδευση. Αξιοποιούνται βέβαια τα ψηφιακά εργαλεία με την υποστήριξη των γονέων. Η ανάγκη για ενεργό συμμετοχή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας, δίνει το αίσθημα της ευθύνης στους ίδιους, διότι σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό φροντίζουν να οργανώνουν το φυσικό περιβάλλον των μαθητών προκειμένου να

αυξηθεί το ενδιαφέρον και η αλληλεπίδραση κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης. Με τα ανωτέρω συμφωνούν και τα ευρήματα της έρευνας των Borup, Stevens, & Waters (2015) και οι μελέτες από τη βιβλιογραφική επισκόπηση των Heinich, Molenda, Russell, Smaldino (2002), των De Oliveira, Penedo, & Pereira (2018) και των Stansfield, McLellan, & Connolly (2004).

Επιπλέον, τα ευρήματα των Güvercin, Kesici & Akbaşı (2021) δίνουν πληροφορίες και για τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν. Ειδικότερα, οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης διαπιστώθηκε πως σχετίζονται με τα τεχνολογικά προβλήματα, κυρίως με την κακή σύνδεση στο διαδίκτυο, που απαιτούσε αυξημένο χρόνο παραμονής μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή, η οποία σε συνδυασμό με τις ελλειπείς ψηφιακές γνώσεις ορισμένων γονέων, είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί άγχος στους ίδιους, επηρεάζοντας την ψυχολογία τους. Παρατηρήθηκε επίσης, ότι η εξΑΕ δεν μπόρεσε, είτε λόγω έλλειψης τεχνολογικού εξοπλισμού είτε λόγω μη επαρκούς στήριξης μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, να ικανοποιήσει προσδοκίες για παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση σε όλους, στερώντας το δικαίωμα σε κάποιους. Επιπλέον, ως προς την ασύγχρονη εκπαίδευση, παρατηρήθηκαν δυσκολίες στον προγραμματισμό των μαθημάτων. Οι γονείς θεώρησαν ότι χρειαζόταν απλοποίηση του αναλυτικού προγράμματος. Η γνώμη τους ήταν πως έπρεπε να περιλαμβάνει λιγότερες και πιο ουσιαστικές δραστηριότητες για το σπίτι, ώστε να επιτυγχάνεται η αλληλεπίδραση και η συμμετοχή των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία. Παράλληλα διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές λόγω της παραμονής τους στο σπίτι και του περιορισμού τους από την κοινωνική ζωή αντιμετώπισαν ψυχολογικά προβλήματα. Γι' αυτό επιθυμούσαν περισσότερη ψυχολογική υποστήριξη κατά την διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα στην ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη. Με τα ανωτέρω συμφωνούν και τα ευρήματα των Karavida & Tymra (2021). Γίνεται επομένως πλέον, φανερό η μετάβαση σε ένα διαφορετικό τρόπο ζωής, ο οποίος καθορίζεται από τον αυξημένο χρόνο παραμονής στο διαδίκτυο, από την μεγάλη χρήση των κινητών τηλεφώνων και ταυτόχρονα από το μειωμένο χρόνο επικοινωνίας και επαφής των μελών της οικογένειας μεταξύ τους και με τον εαυτό τους.

Ομοίως και από τα αποτελέσματα της έρευνας των Fedina, Burmykina, Zvezda, Pikalova Skudnev & Voronin (2017) διαπιστώθηκε πως η εξΑΕ στην προσχολική αλλά και η χρήση ψηφιακών εργαλείων χρειάζεται καλή προετοιμασία τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους γονείς. Παράλληλα, αναγνωρίζονται μια σειρά προβλημάτων που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευτικοί των παιδιών τους τα οποία σχετίζονται με την οργάνωση των διαδικτυακών μαθημάτων, το αναλυτικό πρόγραμμα, τον τεχνολογικό εξοπλισμό και την χρήση κατάλληλων ψηφιακών λογισμικών.

Απο την έρευνα των Τζήλου & Παπαδημητρίου (2021), φαίνεται πως για να είναι αποτελεσματική η εξΑΕ στην προσχολική ηλικία, θεωρείται, για τους γονείς, απαραίτητη η επικοινωνία με την εκπαιδευτικό καθώς και η δική τους τεχνολογική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της εξΑΕ. Επιπλέον, βοηθά τους ίδιους να κατανοήσουν πώς βιώνει το παιδί τους τη μαθησιακή διαδικασία στην προσχολική ηλικία και θεωρούν απαραίτητη την εφαρμογή της εξΑΕ στο νηπιαγωγείο την περίοδο της πανδημίας, ενώ παράλληλα επιθυμούν να χρησιμοποιηθεί και συμπληρωματικά στη μελλοντική εκπαιδευτική διαδικασία του παιδιού τους με τους εκπαιδευτικούς να λειτουργούν υποστηρικτικά και καθοδηγητικά. Τέλος δε, παρατηρήθηκε πως δεν έχουν όλοι οι γονείς τεχνολογικές γνώσεις για να υποστηρίξουν τα παιδιά τους.

Από την έρευνα των Misirli & Ergulec (2021), διαπιστώθηκε ότι η εξ αποστάσεως διδασκαλία δημιούργησε υψηλή ευθύνη στους γονείς αλλά και ενίσχυσε την αυτοπειθαρχία στους μαθητές, η οποία έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία, γιατί τους βοήθησε στην απόκτηση γνώσεων και ψηφιακών δεξιοτήτων, ενώ δεν υστέρησαν ως προς την κοινωνικοποίησή τους.

Από την εμπειρική έρευνα δε των Egilsson, Einarsdóttir, Dockett (2021), προκύπτει ότι η συνεργασία γονέων-εκπαιδευτικών στην εξΑΕ μαθητών προσχολικής ηλικίας είναι απαραίτητη. Ωστόσο, οι γονείς θεώρησαν ότι είναι δύσκολο να επιτευχθεί είτε γιατί οι ίδιοι δεν έχουν χρόνο λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων να συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς είτε γιατί οι εκπαιδευτικοί δεν δίνουν ουσιαστικό χώρο για συνεργασία. Γι' αυτό στην προσπάθεια των εκπαιδευτικών να υπάρχει ενεργός συμμετοχή των γονέων χρησιμοποιήθηκε ένα ευρύ φάσμα τεχνικών (π.χ. να τους δίνουν εργασία για το σπίτι) για να τους εκπαιδεύσουν να συμμετέχουν στην εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία. Ακριβώς όπως προκύπτει από τα ευρήματα των Markström & Simonsson, (2017) και τη βιβλιογραφική επισκόπηση των Markström, (2013) & Popkewitz, (2003). Ενώ από τα ευρήματα των Karavida & Tymra (2021), ως λύση στις αδυναμίες των γονέων (έλλειψη ψηφιακών γνώσεων - έλλειψη χρόνου) προτάθηκαν οι φροντιστές, οι οποίοι μπορούν να αντικαταστήσουν τους γονείς στον υποστηρικτικό τους ρόλο.

Από τα ευρήματα δε της Μπούρα (2020), διαπιστώνεται πως στο σύνολό τους οι γονείς έδειξαν ενδιαφέρον για την επαφή τους με το νηπιαγωγείο καθ' όλο το διάστημα της πανδημίας και η συμμετοχή τους ήταν μεγάλη. Ικανοποιήθηκαν από την εφαρμογή της εξΑΕ στο νηπιαγωγείο, την οποία θεώρησαν καινοτόμο. Μόνο ελάχιστοι γονείς έδειξαν ότι δεν επιθυμούν την σύγχρονη τηλεεκπαίδευση και αυτό διότι την θεώρησαν ακατάλληλη γι' αυτή την ηλικία και ταυτόχρονα φοβήθηκαν τη διαρροή των προσωπικών δεδομένων. Το ποσοστό όμως αυτό είναι πολύ μικρό και δεν θεωρείται αντιπροσωπευτικό.

Εν κατακλείδι θα λέγαμε ότι ο ρόλος των γονέων στην εξΑΕ μαθητών προσχολικής ηλικίας είναι υποστηρικτικός και η ενεργός συμμετοχή τους απαραίτητη, διότι τα νήπια δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν επαρκώς την πλατφόρμα της ψηφιακής τάξης.

Μεθοδολογία

Ο σκοπός και τα ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσει τις απόψεις και τις στάσεις των γονέων και κηδεμόνων για την εξ αποστάσεως διδασκαλία και να προσδιοριστεί ο ρόλος τους στη διδακτική διαδικασία στην προσχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν είναι τα ακόλουθα:

1. Πώς καθορίζεται ο ρόλος των γονέων στη διαμορφούμενη νέα πραγματικότητα που καθιστά αναγκαία και υποχρεωτική την εξΑΕ;
2. Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι γονείς στην εξ αποστάσεως προσχολική εκπαίδευση;

Ο σχεδιασμός και η διαδικασία της έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη την περίοδο της πανδημίας και λόγω των κανόνων της κοινωνικής αποστασιοποίησης και της επιβολής του εγκλεισμού των πολιτών, για την υλοποίηση της παρούσας εργασίας επιλέχθηκε ως κατάλληλη μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας η συγκριτική ποσοτική προσέγγιση, με ανοιχτού και κλειστού τύπου ερωτήσεις, που συνάδει με το σκοπό της έρευνας και έγκειται σύμφωνα με τον Creswell (2011), στη διερεύνηση και στην κατανόηση των απόψεων, αντιλήψεων και

εμπειριών των συμμετεχόντων στο υπό μελέτη αντικείμενο, όπου στην προκειμένη έρευνα είναι οι γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Η επιλογή του δείγματος της έρευνας ήταν σκόπιμη και για την πραγματοποίηση της δειγματοληψίας στο πρώτο δείγμα της έρευνας εφαρμόστηκε η στρατηγική της βολικής δειγματοληψίας ενώ για το δεύτερο δείγμα η στρατηγική της χιονοστιβάδας (Creswell, 2011). Πριν τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου οι συμμετέχοντες ενημερώνονταν για το σκοπό της έρευνας, για το χρόνο που θα χρειαζόταν να αφιερώσουν στη διαδικασία διαβεβαιώνοντάς τους για την εμπιστευτικότητα των απαντήσεων (Creswell, 2011). Συγκεκριμένα τα κριτήρια συμμετοχής των γονέων στην έρευνα ήταν να είναι γονέας παιδιού ηλικίας τεσσάρων (4) με πέντε (5) ετών, να φοιτά το παιδί του σε Δημόσιο ή Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο και να συμμετέχει το παιδί του στην εξΑΕ.

Για τη συλλογή των δεδομένων, δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο (Παράρτημα 1), το οποίο στηρίχθηκε στα ευρήματα της βιβλιογραφικής επισκόπησης. Στη συνέχεια το ίδιο ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε σε γονείς μαθητών προσχολικής ηλικίας αξιοποιώντας μια φόρμα ερωτηματολογίων Google Forms και εστάλη αφενός στο email των γονέων που τα παιδιά τους φοιτούν στη σχολική μονάδα όπου και εργάζεται η ερευνήτρια και αφετέρου κοινοποιήθηκε σε σελίδες γονέων που υπάρχουν στο κοινωνικό δίκτυο Facebook (Creswell, 2011). Αφού συλλέχθηκαν τα ερευνητικά δεδομένα αναλύθηκαν οι κλειστού τύπου ερωτήσεις με ποσοτική ανάλυση ενώ οι ανοιχτού τύπου με ποιοτική ανάλυση.

Δείγμα

Στο πρώτο δείγμα της έρευνας συμμετείχαν εννέα (9) γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας (4-5 ετών) που φοιτούσαν σε δημόσιο νηπιαγωγείο ημιαστικής περιοχής όπου και εργάζεται η ερευνήτρια. Οι συμμετέχοντες της έρευνας αποτελούνταν από επτά (7) μητέρες εκ των οποίων οι δύο ανήκαν στην ηλικιακή κατηγορία μεταξύ 40-50 ετών ενώ οι υπόλοιπες ανήκαν στην κατηγορία 30-40 ετών και δύο (2) πατέρες, ηλικίας 30-40 ετών. Όλοι διέθεταν βασικές γνώσεις στους υπολογιστές. Ως προς την ηλικία των παιδιών, 5 παιδιά ήταν νήπια και 4 προνήπια.

Στο δεύτερο δείγμα της έρευνας συμμετείχαν εβδομήντα (70) γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας που φοιτούσαν σε δημόσιο νηπιαγωγείο (66) και σε ιδιωτικό (4) αστικής (64) και ημιαστικής περιοχής (6). Οι συμμετέχοντες της έρευνας αποτελούνταν από εξήντα οχτώ (68) μητέρες εκ των οποίων οι σαράντα επτά (45) ανήκαν στην ηλικία των 30-40 ετών και δύο απ' αυτές ήταν εκπαιδευτικοί, δύο (2) μεταξύ 20-30 ετών και είκοσι ένα (21) μεταξύ 40-50 ετών. Επιπλέον συμμετείχαν και δύο (2) πατέρες ηλικίας 30-40 ετών, όλοι με βασικές γνώσεις στους υπολογιστές. Ως προς την ηλικία των παιδιών, 39 παιδιά ήταν νήπια, 28 προνήπια και 3 με επαναφοίτηση.

Για τη διατήρηση της ανωνυμίας των συμμετεχόντων και της προστασίας των προσωπικών τους στοιχείων και της ταυτότητάς τους, θα αναφέρονται στη παρούσα εργασία με τους συμβολισμούς: Γ1, Γ2, Γ3 όπου Γ σημαίνει Γονέας (Ισαρη & Πουρκός, 2015).

Αποτελέσματα

Παρακάτω παρατίθενται τα αποτελέσματα από τις στατιστικές αναλύσεις (Παράρτημα 2).

Στο ερώτημα αν η τηλεκπαίδευση θα μπορούσε να γίνει χωρίς τη δική τους συμμετοχή και υποστήριξη προκύπτει:

Από τους γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου ότι η τηλεκπαίδευση δεν θα μπορούσε να γίνει χωρίς τη δική τους συμμετοχή και υποστήριξη, ενώ γονείς από άλλα νηπιαγωγεία, συγκεκριμένα 59 συνολικά, θεωρούν από καθόλου έως λίγο ότι η τηλεκπαίδευση θα μπορούσε να γίνει χωρίς τη δική τους συμμετοχή και υποστήριξη και μόνο 11 θεωρούν αρκετά ή πολύ.

Στο ερώτημα αν χρειάστηκε να εξηγήσουν στα παιδιά τους ότι η τηλεκπαίδευση είναι μεν υποχρεωτική αυτή την εποχή λόγω του covid αλλά προσωρινά, προκύπτει ότι:

Οι γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου χρειάστηκε να εξηγήσουν στα παιδιά τους ότι η τηλεκπαίδευση είναι υποχρεωτική μεν αυτήν την εποχή λόγω του covid αλλά προσωρινά. Το ίδιο ακριβώς δηλώνουν και οι γονείς από άλλα νηπιαγωγεία.

Στο ερώτημα αν η τηλεκπαίδευση απαίτησε από εκείνους μεγαλύτερη προετοιμασία του παιδιού στο σπίτι συγκριτικά με την δια ζώσης εκπαίδευση προκύπτει ότι:

Οι γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου αλλά και των άλλων νηπιαγωγείων θεωρούν ότι η τηλεκπαίδευση απαίτησε σε αρκετά μεγάλο βαθμό προετοιμασία του παιδιού στο σπίτι συγκριτικά με την δια ζώσης εκπαίδευση.

Στο ερώτημα αν αισθάνθηκαν συμμαθητές των μικρών νηπίων προκύπτει ότι:

Οι γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου αλλά και των άλλων νηπιαγωγείων ένιωσαν σε αρκετά μεγάλο βαθμό «συμμαθητές» με τα παιδιά τους.

Στο ερώτημα αν θεωρούν απαραίτητη την παιδαγωγική συνάντηση με τους γονείς πριν ξεκινήσει η τηλεκπαίδευση με τους μαθητές προκύπτει ότι:

Το 22,22% των γονέων του δημόσιου νηπιαγωγείου θεωρούν καθόλου ή λίγο απαραίτητη την παιδαγωγική συνάντηση με τους εκπαιδευτικούς πριν ξεκινήσει η τηλεκπαίδευση του παιδιού τους, ενώ το 77,78% αρκετά ή πολύ απαραίτητη.

Αντίστοιχα, το 25,71% των γονέων από τα άλλα Νηπιαγωγεία θεωρούν καθόλου ή λίγο απαραίτητη την παιδαγωγική συνάντηση με τους εκπαιδευτικούς πριν ξεκινήσει η τηλεκπαίδευση του παιδιού τους, ενώ το 74,29% αρκετά ή πολύ.

Στο ερώτημα αν θεωρούν ότι η εκπαιδευτικός συμεριζόταν τις απόψεις τις οποίες εκφράζανε κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης προκύπτει ότι:

Μηδενικό είναι το ποσοστό των γονέων του δημόσιου νηπιαγωγείου που θεωρούν ότι η εκπαιδευτικός δεν συμεριζόταν τις απόψεις τους κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, ενώ το 100% αρκετά ή πολύ.

Αντίστοιχα, το 2,86% των γονέων από τα άλλα Νηπιαγωγεία θεωρούν καθόλου ή λίγο ότι η εκπαιδευτικός συμεριζόταν τις απόψεις τους κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, ενώ το 97,14% αρκετά ή πολύ.

Στο ερώτημα αν αισθάνθηκαν ικανοποιημένοι από την επικοινωνία τους με την εκπαιδευτικό κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης προκύπτει ότι:

Μηδενικό είναι το ποσοστό των γονέων του δημόσιου νηπιαγωγείου που δεν είναι ικανοποιημένοι από την επικοινωνία με την εκπαιδευτικό κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης του παιδιού τους, ενώ το 100% αρκετά ή πολύ ικανοποιημένο.

Αντίστοιχα, το 17,14% των γονέων από τα άλλα Νηπιαγωγεία είναι καθόλου ή λίγο ικανοποιημένοι από την επικοινωνία με την εκπαιδευτικό κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης του παιδιού τους, ενώ το 82,86% αρκετά ή πολύ ικανοποιημένο.

Στο ερώτημα αν είναι ευχαριστημένοι από την τηλεκπαίδευση του παιδιού τους φαίνεται ότι:

Το 33,33% των γονέων του δημόσιου νηπιαγωγείου είναι καθόλου ή λίγο ευχαριστημένο από την τηλεκπαίδευση του παιδιού τους, ενώ το 66,67% αρκετά ή πολύ ευχαριστημένο.

Αντίστοιχα, το 32,86% των γονέων από τα άλλα Νηπιαγωγεία είναι καθόλου ή λίγο ευχαριστημένο από την τηλεκπαίδευση του παιδιού τους, ενώ το 67,14% αρκετά ή πολύ ευχαριστημένο.

Στο ερώτημα αν διαθέτουν τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό (tablet, laptop, υπολογιστής, κινητό) φαίνεται ότι:

Το 33,33% των γονέων του δημόσιου νηπιαγωγείου διέθετε καθόλου ή λίγο τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό για την τηλεεκπαίδευση του παιδιού τους, ενώ το 66,67% αρκετά ή πολύ.

Αντίστοιχα, το 24,29% των γονέων από τα άλλα Νηπιαγωγεία διέθετε καθόλου ή λίγο τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό για την τηλεεκπαίδευση του παιδιού τους, ενώ το 75,71% αρκετά ή πολύ.

Τέλος στο ερώτημα αν οι γονείς χρειάστηκε να βοηθήσουν τα παιδιά τους να κατανοήσουν ότι το tablet, το laptop, ο υπολογιστής και το κινητό δεν χρησιμεύουν μόνο για ψυχαγωγία αλλά και για την απόκτηση γνώσεων και ότι είναι απαραίτητα για το τηλεμάθημα προκύπτει ότι:

Το 33,33% των γονέων του δημόσιου νηπιαγωγείου βοήθησαν καθόλου ή λίγο τα παιδιά τους να κατανοήσουν ότι το tablet, το laptop, ο υπολογιστής και το κινητό δεν χρησιμεύουν μόνο για ψυχαγωγία αλλά και για την απόκτηση γνώσεων και είναι απαραίτητα για το τηλεμάθημα τους, ενώ το 66,67% αρκετά ή πολύ.

Αντίστοιχα, το 44,29% των γονέων από τα άλλα Νηπιαγωγεία βοήθησαν καθόλου ή λίγο τα παιδιά τους να κατανοήσουν ότι το tablet, το laptop, ο υπολογιστής και το κινητό δεν χρησιμεύουν μόνο για ψυχαγωγία αλλά και για την απόκτηση γνώσεων και είναι απαραίτητα για το τηλεμάθημα τους, ενώ το 55,71% αρκετά ή πολύ.

Παρακάτω παρατίθενται τα αποτελέσματα από τις αναλύσεις που προκύπτουν από τις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου.

Όσον αφορά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι 9 γονείς και οι 70 γονείς κατά τη διάρκεια της εξΑΕ προκύπτει από τις απαντήσεις τους στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ότι σχετίζονται με προβλήματα τεχνικής φύσεως και συγκεκριμένα την κακή σύνδεση στο διαδίκτυο, τον ήχο και την κάμερα αλλά και την έλλειψη κατάλληλου τεχνολογικού εξοπλισμού, αλλά και τον αυξημένο χρόνο παραμονής μπροστά στην οθόνη, ο οποίος κούραζει τους μαθητές με αποτέλεσμα την αδυναμία συγκέντρωσής τους.

Ενδεικτικά οι 9 γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου αναφέρουν: Γ1: «Προβλήματα με τη σύνδεση, την κάμερα και τον ήχο», Γ3: «Κάποιες φορές είχαμε όλοι προβλήματα στον ήχο κι αυτό κούραζε και σίγουρα δυσκόλευε τη δουλειά της νηπιαγωγού» και Γ8: «Η κακή σύνδεση δυσκόλευε τους μαθητές να συγκεντρωθούν στο μάθημα».

Ενδεικτικά οι 70 γονείς άλλων νηπιαγωγείων αναφέρουν: Γ2: «Δεν είχαμε υπολογιστή ή tablet και έτσι παρακολουθούσε το μάθημα από το κινητό με ότι αυτό συνεπάγεται. Μικρότερη οθόνη, χαμηλή ένταση της φωνής», Γ5: «Λίγο πρόβλημα με τον ήχο», Γ18: «Τα προβλήματα σύνδεσης ήταν πολλά πχ. Εικόνα, ήχος. Επίσης δυσκολεύτηκα γιατί έπρεπε να είμαι παρούσα και εκείνη την ώρα είχα κι εγώ μάθημα γιατί είμαι εκπαιδευτικός», Γ23: «Παρακολουθούσε τα μαθήματα από το κινητό και δυσκόλευε η μικρή οθόνη και περιορισμένη πρόσβαση σε tools του webex», Γ26: «Προβλήματα σύνδεσης και δεν υπήρχε καλή επικοινωνία ανάμεσα στα παιδιά και τον εκπαιδευτικό», Γ27: «Mouse, my child hasn't the experience to use it alone, so every time i need to do it for him. from Febr 21 Govern. solve it», Γ30: «Κακή σύνδεση στο internet και αναστάτωση στο σπίτι διότι όλοι δουλεύαμε στον ίδιο χώρο: 2 ενήλικες και 2 παιδιά», Γ40: «Η σύνδεση που δεν ήταν καλή. Τελικά η τηλεεκπαίδευση δεν υποκαθιστά το περιβάλλον του σχολείου. Το παιδί ζητούσε να πάει σχολείο και έλεγε ότι του έλειπε η κυρία του, οι φίλοι του κι ας τους έβλεπε διαδικτυακά», Γ53: «Έπρεπε να είμαι συνέχεια διαθέσιμη για ότι προέκυπτε κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης. Έχω μωρό στο σπίτι κι αυτό με δυσκόλευε» και Γ55: «Να διατηρηθεί το ενδιαφέρον και η προσοχή του παιδιού στο μάθημα».

Ένας ακόμα λόγος που δυσκολεύει την εφαρμογή της εξΑΕ στην προσχολική ηλικία είναι το ωράριο που για τους περισσότερους ήταν ακατάλληλο διότι δυσκόλευε τη συγκέντρωση των μαθητών στο μάθημα, εκδήλωναν μειωμένο ενδιαφέρον και ένιωθαν έντονη κόπωση σε συνδυασμό με τις πολλές ώρες παραμονής μπροστά στην οθόνη. Οι γονείς θεωρούν πως ήταν μια κακή εμπειρία για το παιδί τους, καθώς κουράζονταν και τα μάτια τους. Επισημαίνεται ότι οι γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου θεωρούν ακατάλληλη για την ηλικία νηπίων την τηλεκαπαίδευση.

Ενδεικτικά οι 9 γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου αναφέρουν: Γ4: «*Το μεγαλύτερο πρόβλημα ήταν η ώρα που γινόταν η τηλεκαπαίδευση. Το μεσημέρι τα παιδιά νύσταζαν. Θα ήταν καλύτερο να έκαναν μάθημα το πρωί*», Γ6: «*Τα παιδιά κουράζονται πολύ εύκολα*» και Γ7: «*Δυσκολία συγκέντρωσης νηπίου λόγω ωραρίου*».

Ενδεικτικά οι 70 γονείς άλλων νηπιαγωγείων αναφέρουν: Γ20: «*Η ώρα ήταν ακατάλληλη με αποτέλεσμα τα παιδιά να κουράζονται και παράλληλα και οι γονείς*», Γ53: «*Αντιμετώπιζαν δυσκολίες λόγω ωραρίου και δεν υπήρχε ενδιαφέρον. Έλλειψη συγκέντρωσης*», Γ55: «*Πολλές ώρες μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή κι αυτό δεν είναι καλό. Τα παιδιά είναι μικρά και κουράζονται. Επίσης νυστάζουν μέσα στο μεσημέρι όταν κάνουν μάθημα*», Γ25: «*Πληγώθηκα που αναγκάσαμε προνήπια και νήπια να κάνουν μάθημα μέσα στο μεσημέρι. Απαράδεκτο*», Γ56: «*Μια κακή εμπειρία για το παιδί μου. Δημιουργούσε κούραση στα μάτια και άρνηση για συμμετοχή*» Γ58: «*Ακατάλληλο ωράριο*», Γ63: «*Κόπωση του παιδιού μου από την πολλή ώρα μπροστά στην οθόνη - Επιθυμία για δια ζώσης επαφή και παιχνίδι*» και Γ67: «*Το παιδί κουράζεται εύκολα λόγω ωραρίου και υπάρχει δυσκολία στη συγκέντρωση και τη συνεργασία. Εκφράζει συχνά την επιθυμία του για επιστροφή στο σχολείο*».

Ως δυσκολία από τους 70 γονείς άλλων νηπιαγωγείων αναφέρεται και ο μεγάλος αριθμός μαθητών στην ψηφιακή τάξη που δυσκόλευε το μάθημα, διότι δημιουργούνταν μεγάλη καθυστέρηση. Έτσι οι μαθητές δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν και ήταν ένας ακόμη λόγος να εκδηλώνουν άρνηση για συμμετοχή στην εξΑΕ, που σε συνδυασμό με τη χρήση ακατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού από τη νηπιαγωγό είχε ως αποτέλεσμα να εντείνεται η δυσφορία των μαθητών. Οι γονείς θεωρούν πως χρειάζεται να επιμορφωθεί ο εκπαιδευτικός σε ζητήματα εξΑΕ για να μπορεί να υποστηρίξει την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Συγκεκριμένα δηλώνουν: Γ51: «*Ο μεγάλος αριθμός μαθητών στη WebEx δημιουργούσε πρόβλημα ως προς τη συγκέντρωση των παιδιών*», Γ57: «*Έλλειψη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού. Πολλές φωτοτυπίες κι έπρεπε να βρίσκω μαγαζιά για να τις τυπώνω*», Γ60: «*Ο δάσκαλος πρέπει πρώτα να εκπαιδευτεί αλλιώς η τηλεκαπαίδευση δεν γίνεται σωστά έως καθόλου*» και Γ62: «*Αναμονή*».

Δυσκολία επίσης εντοπίζουν οι 70 γονείς άλλων νηπιαγωγείων στη συμμετοχή των γονέων στην εξΑΕ, διότι επενέβαιναν και δημιουργούσαν αναταραχή την ώρα του μαθήματος κάνοντας ερωτήσεις αλλά και στη μη συμμετοχή τους, οπότε λόγω απουσίας τους δεν μπορούσαν τα νήπια να χειριστούν άριστα τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή. Επίσης επισημαίνουν ότι δεν μπορούσαν κάποιοι μαθητές να αντιληφθούν πως εκείνη την ώρα έκαναν μάθημα και έβλεπαν την διάσκεψη σαν παιχνίδι. Τέλος, παρατηρούν ότι, όταν τα νήπια δεν ήξεραν να απαντήσουν σε κάποιες ερωτήσεις, ζητούσαν να δώσουν την απάντηση οι γονείς τους, διότι ντρέπονταν που έβλεπαν και οι άλλοι γονείς.

Συγκεκριμένα δηλώνουν: Γ52: «*Η μη τήρηση των κανόνων με αποτέλεσμα οι γονείς να μη διευκολύνουν το συντονισμό του μαθήματος*», Γ70: «*Οι μαμάδες επεμβαίνουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος και δημιουργούν προβλήματα. Διακόπτουν συνέχεια την εκπαιδευτικό με αποτέλεσμα τα παιδιά να μπερδεύονται και να δυσκολεύονται να κατανοήσουν τη δραστηριότητα*», Γ53: «*Να κατανοήσει το παιδί ότι εκείνη την ώρα*

ήταν σαν να ήταν στο σχολείο. Επίσης καθυστερούσε να έρθει η σειρά του για να απαντήσει με αποτέλεσμα να βαριέται», Γ6: «Δεν είναι παιδαγωγικά θεμιτή η τηλεκπαίδευση σε αυτή την ηλικία. Εθίζονται τετράχρονα στην οθόνη. Το δικό μου παιδί λίγο πριν την τηλεκπαίδευση δεν είχε πιάσει τάμπλετ! Δεν το χρησιμοποιούσε ούτε ως διασκέδαση. Έπαιζε με τα παιχνίδια του!», Γ8: «Συχνά το παιδί εκδήλωνε την ανάγκη για άμεση επαφή με τους συμμαθητές και την εκπαιδευτικό», Γ13: «Είναι ΝΗΠΙΑ και η τηλεκπαίδευση δεν είναι εκπαίδευση. Δεν είναι μόνο μαθησιακοί οι στόχοι της πρωτοβάθμιας. Οι νηπιαγωγοί έκαναν το καλύτερο που μπορούσαν», Γ19: «Μου ζητούσε να της λέω απαντήσεις στις ερωτήσεις της κυρίας. Ντρεπόταν τις άλλες μητέρες»

Μόνο τέσσερις γονείς, Γ14, Γ15, Γ24, Γ27, απάντησαν πως δεν αντιμετώπισαν καμία δυσκολία.

Όσον αφορά τα οφέλη που αποκόμισαν οι 9 γονείς και οι 70 γονείς, αφού υποχρεωτικά έγιναν μέλη της τάξης κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης, προκύπτει από τις απαντήσεις τους ότι κατανόησαν την εκπαιδευτική διαδικασία της νηπιαγωγού αλλά και τον τρόπο που μαθαίνουν τα νήπια στο νηπιαγωγείο, έμαθαν να επικοινωνούν καλύτερα με τα παιδιά τους, να συνεργάζονται, βελτίωσαν τις τεχνολογικές γνώσεις τους, κοινωνικοποιήθηκαν και έμαθαν να κάνουν υπομονή. Επίσης, κατανόησαν τη συμπεριφορά των μαθητών και κατάλαβαν το γνωστικό επίπεδο της τάξης.

Ενδεικτικά οι 9 γονείς του δημόσιου νηπιαγωγείου αναφέρουν: Γ1: «Γνωρίσαμε πως κινείται η εκπαιδευτικός αλλά και το παιδί μας στην τάξη», Γ3: «Βελτίωσα τις γνώσεις μου στις νέες τεχνολογίες. Έμαθα να χρησιμοποιώ το tablet και να ανεβάζω εικόνες στο padlet», Γ9: «Γνωριμία με τις μητέρες των παιδιών» και Γ7: «Κατάλαβα ποιο είναι το γνωστικό επίπεδο των μαθητών της τάξης».

Ενδεικτικά οι 70 γονείς άλλων νηπιαγωγείων αναφέρουν: Γ1: «Ήταν σα να ήμουν μέσα στην τάξη. Κατανόησα ποιος είναι ο τρόπος εργασίας στο νηπιαγωγείο», Γ3: «Καλύτερη επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς και κατανόησα πόσο δύσκολο είναι και το δικό τους εκπαιδευτικό έργο», Γ8: «Ενσωματώθηκα στην εκπαιδευτική διαδικασία του παιδιού μου και αντιλήφθηκα για ακόμη μια φορά πόσο ικανές και αξίες είναι στη δουλειά τους οι νηπιαγωγοί του παιδιού μου!!!», Γ10: «Είδα τα ωραία πράγματα που μαθαίνουν στο νηπιαγωγείο και το πόσο συνεργάσιμο ήταν το παιδί μου», Γ12: «Υπομονή», Γ14: «Συνεργασία», Γ19: « Κατάλαβα την αξία της ρουτίνας και το πως μαθαίνουν τα νήπια», Γ24: «Εκτίμησα την παιδαγωγική διαδικασίες», Γ27: «Experience..in the right way of Teaching Γ40: «Εκτίμησα ακόμη περισσότερο τη δουλειά της νηπιαγωγού», Γ33: «Πήραμε μια ιδέα για το τι μαθαίνουν τα παιδιά σε αυτή την ηλικία», Γ36: «Κατανόησα πως γίνεται το μάθημα στο νήπιο, με τι αντικείμενα ασχολούνται και κυρίως πώς διαχειρίζεται η δασκάλα τα παιδιά», Γ51: «Είδα τις αντιδράσεις των παιδιών και τον αυθορμητισμό τους. Επίσης διαπίστωσα ότι διδάσκονται πολλά πράγματα που παλιότερα δεν διδάσκονταν στο νήπιο απ' όσο θυμάμαι», Γ66: «Πήρα ιδέες πως να συμπεριφέρομαι ώστε να βοηθήσω να μάθει το παιδί μου» και Γ70: «Περισσότερη υπομονή».

Στα οφέλη συγκαταλέγεται των και η χαρά και ο ενθουσιασμός των 70 γονέων άλλων νηπιαγωγείων που δήλωσαν ότι προσέλαβαν κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων. Μητέρες εκπαιδευτικοί πήραν ιδέες για δραστηριότητες δια μέσου WebEx και προσπαθούσαν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπλέον, κατανόησαν ότι κατά τη διάρκεια του μαθήματος δεν πρέπει να διακόπτουν και τις βοήθησε να κοινωνικοποιηθούν.

Συγκεκριμένα δηλώνουν: Γ25: «Πήρα μεγάλη χαρά διαπιστώνοντας τον ενθουσιασμό των μικρών παιδιών και τον υπέροχο αυθορμητισμό τους», Γ28: «Πήρα πολλές ιδέες

για την τηλεκπαίδευση καθώς τυγχάνω και εγώ νηπιαγωγός», Γ30: «Κατανόησα ακόμα περισσότερο την ψυχολογία των παιδιών», Γ42: «Την χαρά που νιώθουν τα παιδιά βλέποντας τους εκπαιδευτικούς και τους φίλους τους», Γ43: «Συναισθήματα χαράς». Γ32: «Το μόνο καλό ήταν το social distancing», Γ38: «Χάρηκα για τις γνώσεις που έχει το παιδί μου και δόθηκε σε εμένα η ευκαιρία να του μάθω κάποια πραγματάκια. π.χ. ότι δεν διακόπτουμε τους άλλους στο μάθημα» και Γ52: «Γνωριμία με τους γονείς και τα παιδιά. Διαπίστωση ότι η νηπιαγωγός έκανε το καλύτερο δυνατό για τα παιδιά έστω και εξ αποστάσεως».

Ωστόσο 19 γονείς θεωρούν πως δεν αποκόμισαν κάτι από την τηλεκπαίδευση και ενδεικτικά αναφέρουν: Γ41: «Δεν υπάρχει όφελος κανένα. Για να γίνει σωστή εκπαίδευση πρέπει να έχεις των απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό», Γ43: «Κανένα όφελος», Γ50: «Δεν νομίζω ότι αποκόμισα κάτι. Βέβαια διαπίστωση ότι η δασκάλα όντως προσπαθούσε να μάθει στα παιδιά και όχι απλά να περάσει η ώρα».

Συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη εξέτασε τις απόψεις και τις στάσεις των γονέων και κηδεμόνων για την εξ αποστάσεως διδασκαλία με στόχο να προσδιοριστεί ο ρόλος τους στη διδακτική διαδικασία στην προσχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η έρευνα σε συνδυασμό με τη βιβλιογραφική επισκόπηση οδηγεί στα εξής συμπεράσματα:

A. Η παρουσία των γονέων κατά τη διάρκεια των μαθητών στην ψηφιακή πλατφόρμα είναι απαραίτητη.

Τα νήπια δεν μπορούν μόνο να χειριστούν άριστα τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή, γι' αυτό και ο ρόλος των γονέων είναι απαραίτητος και γίνεται περισσότερο υποστηρικτικός, καθοδηγητικός, συντονιστικός, παρωθητικός και διευκολυντικός. Κρίνεται επίσης απαραίτητη η συνεργασία τους με τους εκπαιδευτικούς για αποτελεσματικότερη διδασκαλία, σύμφωνα και με τα ευρήματα των Borup, Stevens, & Waters (2015).

B. Η αποτελεσματικότητα των γονέων εξαρτάται και από τη στάση τους.

Για να είναι αποτελεσματική η εφαρμογή της εξΑΕ χρειάζεται ο γονιός να είναι δημιουργικός, ευέλικτος, ευπροσάρμοστος, συνεργάσιμος, αλλά και να αναγνωρίζει το παιδί του ως αυθύπαρκτη και μοναδική οντότητα χωρίς να ξεχνά πως νιώθει φόβο, αγωνία και άγχος και άλλοτε αμηχανία, διότι αντιμετωπίζει το άγνωστο.

Γ. Χρειάζεται καλή επικοινωνία ανάμεσα σε γονιό και παιδί.

Ο γονιός καλείται να έχει καλή επικοινωνία με το παιδί του και με την ευγενική και διακριτική του παρουσία στην εκπαιδευτική διαδικασία να διδάξει με τον δικό του τρόπο το παιδί πώς να μαθαίνει, πώς να σκέφτεται, πώς να αξιοποιεί τη γνώση στην καθημερινή του ζωή και γενικότερα, δίνοντάς του κίνητρα ισχυρά πώς να καλλιεργήσει στάση θετική προς τη μάθηση.

Δ. Οι γονείς αντιμετωπίζουν δυσκολίες τεχνικής φύσεως.

Διαπιστώνεται ότι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς στην εξ αποστάσεως προσχολική εκπαίδευση σχετίζονται με προβλήματα τεχνικής φύσεως και συγκεκριμένα με την κακή σύνδεση στο διαδίκτυο, τον ήχο και την κάμερα, την έλλειψη κατάλληλου τεχνολογικού εξοπλισμού, αλλά και τον αυξημένο χρόνο παραμονής μπροστά στην οθόνη, ο οποίος κούραζε τους μαθητές με αποτέλεσμα την αδυναμία συγκέντρωσής τους.

E. Δυσκολίες ως προς το ωράριο των μαθημάτων.

Ένας ακόμα λόγος που δυσκολεύει την εφαρμογή της εξΑΕ στην προσχολική ηλικία είναι το ωράριο που για τους περισσότερους ήταν ακατάλληλο διότι δυσκόλευε τη συγκέντρωση των μαθητών στο μάθημα, εκδήλωναν μειωμένο ενδιαφέρον και

ένιωθαν έντονη κόπωση σε συνδυασμό με τις πολλές ώρες παραμονής μπροστά στην οθόνη.

ΣΤ. Ο αριθμός των μαθητών στην ψηφιακή τάξη.

Ο μεγάλος αριθμός μαθητών στην ψηφιακή τάξη δυσκόλευε το μάθημα, διότι δημιουργούνταν μεγάλη καθυστέρηση, πράγμα το οποίο δεν συνέβη στο δημόσιο νηπιαγωγείο ημιαστικής περιοχής, διότι στην προσχολική εξΑΕ συμμετείχαν ελάχιστοι μαθητές. Τέλος, έγινε φανερό ότι είναι επιτακτική η ανάγκη για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα της εξΑΕ, ώστε να μπορεί να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Είναι γεγονός ότι η αυθαίρετη επέμβαση των γονέων στην εκπαιδευτική εξΑΕ διαδικασία, παρακώλυε το εκπαιδευτικό έργο, διότι δημιουργούσε αναταραχή την ώρα του μαθήματος. Κάτι τέτοιο όμως δεν συνέβαινε στο δημόσιο νηπιαγωγείο ημιαστικής περιοχής, διότι τα παιδιά ήταν λίγα και οι γονείς τους τα υποστήριζαν και τα καθοδηγούσαν με αποτέλεσμα η εκπαιδευτικός να συντονίζει την ομάδα και να θέτει τα απαιτούμενα όρια χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες.

Διαπιστώθηκε ότι οι γονείς έμειναν σε γενικές γραμμές ευχαριστημένοι από την εξΑΕ, από την καλή επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς και θεωρούν σημαντικό να προγραμματίζεται διαδικτυακή συνάντηση εκπαιδευτικών και γονέων και κηδεμόνων, ώστε να ενημερωθούν για το νέο τρόπο εκπαίδευσης. Βέβαια οι γονείς στην προσχολική εκπαίδευση έχουν πάντα ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, ίσως πιο απαιτητικό στην εξΑΕ και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς τη συμμετοχή τους. Η ηλικία των παιδιών τους αναγκάζει να είναι εκεί, δίπλα τους και διακριτικά, με υπομονή και με ηρεμία να λειτουργούν υποστηρικτικά στη μαθησιακή διδασκαλία, την οποία καθορίζει με την ευθύνη του ο εκπαιδευτικός. Έρχονται με κάποιον τρόπο στη θέση του μαθητή, γι' αυτό ο εκπαιδευτικός έχει την υποχρέωση να τους στηρίζει ψυχολογικά και πρακτικά για να μπορούν να ανταπεξέρχονται στα εμπόδια, τις δυσκολίες και τις πιθανές αντιδράσεις των παιδιών τους. Έτσι αναδεικνύεται ο επικουρικός ρόλος τους και μπορεί να είναι εφικτή η εξ αποστάσεως διδασκαλία στο νηπιαγωγείο (Τζήλου & Παπαδημητρίου, 2021).

Εν κατακλείδι οδηγούμαστε στο συμπέρασμα πως η δια ζώσης εκπαίδευση δύσκολα μπορεί να αντικατασταθεί, ωστόσο τόσο η εκπαιδευτική κοινότητα όσο και οι γονείς σε τόσο δύσκολες και πρωτόγνωρες συνθήκες ανταποκρίθηκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο σε ένα τέτοιο εγχείρημα. Η υποστήριξη της εξΑΕ στην προσχολική εκπαίδευση απαιτεί την αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών, η προσβασιμότητα από όλους, η ποιότητα της παρεχόμενης διδασκαλίας, η καλλιέργεια δεξιοτήτων αυτονομίας των νηπίων και η μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Οι ελλείψεις αυτές έκαναν ακόμα πιο δύσκολη την αντιμετώπιση της έκτακτης κατάστασης που δημιούργησε η πανδημία, η οποία αιφνιδίασε την εκπαιδευτική κοινότητα.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Γαρίου, Α. (2015). *Διερεύνηση της εφαρμογής του μοντέλου της «Αντεστραμμένης τάξης» ως συμπληρωματική μέθοδο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση-έρευνα δράσης*. (Αδημοσίευτη Διπλωματική Εργασία). Πάτρα:ΕΑΠ
- Ζαχαράκη, Δ. (2015). Ο Ρόλος και η συμμετοχή των γονέων παιδιών με ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες στην εκπαιδευτική διαδικασία από πλευράς εκπαιδευτικών. Ανακτήθηκε 25 Ιουλίου 2021, από https://www.researchgate.net/publication/323987155_O_ROLOS_KAI_E_SYMMETOCHE_TON_GONEON_PAIDION_ME_IDIAITERES_EKPAIDEUTIKES_ANANKES_STEN_EKPAIDEUTIKE_DIADIKASIA_APO_PLEURAS_EKPAIDEUTIKON
- Ίσαρη, Φ. & Πουρκός, Μ. (2015). Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας: Εφαρμογές στην ψυχολογία και την εκπαίδευση. Αθήνα: ΣΕΑΒ Ανακτήθηκε 25 Ιουλίου 2021, από

https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/5826/4/15327_I_sariKOY.pdf

- Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Ν. Τεχνολογιών
- Κρητικός, Γ., Κώστας, Α., Κοντάκος, Α., Καλαβάσης, Φ. & Βιτσιλάκη, Χ. (2020). Ο/Η Εκπαιδευτικός κατά τη μετάβαση της σχολικής μονάδας στην επείγουσα διαδικτυακή εκπαίδευση: Αναστοχαμοί στο πλαίσιο ταχύρρυθμης επιμόρφωσης από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. *1ο Διεθνές Διαδικτυακό Συνέδριο από τον 20^ο στον 21^ο αιώνα μέσα σε 15 ημέρες. Η απότομη μετάβαση της εκπαιδευτικής μας πραγματικότητας σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Στάσεις-Αντιλήψεις-Σενάρια-Προοπτικές-Προτάσεις*, 3,4 & 5 Ιουλίου 2020, (σσ. 553-565). Ιστότοπος συνεδρίου <http://www.mediapedagogy.gr/econf/>
- Μάλλιαρη, Β. (2020). *Απόψεις γονέων για τη χρήση των Ψηφιακών Συσκευών από τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στο σπίτι και στο Νηπιαγωγείο*. (Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία). Κόρινθος
- Μπούρα, Σ. (2020). Η Εποχή Του Covid-19 και η Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία στην Προσχολική Αγωγή. *1ο Διεθνές Διαδικτυακό Συνέδριο από τον 20^ο στον 21^ο αιώνα μέσα σε 15 ημέρες. Η απότομη μετάβαση της εκπαιδευτικής μας πραγματικότητας σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Στάσεις-Αντιλήψεις-Σενάρια-Προοπτικές-Προτάσεις*, 3,4 & 5 Ιουλίου 2020, (σσ. 472-479). Ιστότοπος συνεδρίου <http://www.mediapedagogy.gr/econf/>
- Τάλλου, Κ. (2021). Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο εν μέσω COVID-19: μια έρευνα δράσης σε Νηπιαγωγείο της πόλης των Ιωαννίνων μέσω αξιοποίησης της συνεργασίας σχολείου-οικογένειας. *Μάθηση και τεχνολογίες*, (5), (σσ. 1-11). Ανακτήθηκε 18 Ιουνίου 2021, από https://mag.e-diktyo.eu/wp-content/uploads/2021/03/5t_14_talou.pdf
- Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2021). Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία: Μελέτη περίπτωσης αξιοποίησης των περιβαλλόντων Webex και e-Class την περίοδο της πανδημίας Covid-19. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 17 (2), (σσ.6-22). Ανακτήθηκε 12 Σεπτεμβρίου 2021, από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/openjournal/article/view/25412/22043?fbclid=IwARInjDAwykpE6rJhhYIn1IIDpeprlETk87huu2k3pYPelqvVgAscbe0-KEs>
- Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, (2020). Προσωρινή απογόρευσης λειτουργίας σχολείων. ΦΕΚ 783/10-3-2020
- Biber, K., Kayis, A., Koprak, M., & Dagdeviren, (2019). The Effect of Parents' Attention on the Technology Usage of Children between the Ages of Four and Six. *Asian Journal of Education and Training*, Vol 5 (N3), pp 473-4815. Ανακτήθηκε 20 Ιουλίου 2021, από <https://eric.ed.gov/?id=EJ1231569&fbclid=IwAR3RNbxmus5z9Wcq3PKokpoOSUyW7cOsnViLvEE3gy4RUie5ppp-KDyTgFw>
- Borup, J., Stevens, M. A., & Waters, L. H. (2015). Parent and Student Perceptions of Parent Engagement at a Cyber Charter High School. *Online Learning*, Vol 19 (N5), pp. 69-91. Ανακτήθηκε 21 Ιουλίου 2021, από <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1085792.pdf>
- Chaudron, S., Di Gioia, R., & Gemo, M. (2018). *Young children (0-8) and digital technology, aqualitative study across Europe*. Publications Office of the European Union. Doi:10.2760/294383
- Chiong, C., & Shuler, C. (2010). *Learning: Is there an app for that. In Investigations of young children's usage and learning with mobile devices and apps*. New York: The Joan Ganz Cooney Center at Sesame Workshop. Ανακτήθηκε 14 Ιουλίου 2021, από: https://clalliance.org/wpcontent/uploads/files/learningapps_final_110410.pdf
- Creswell (2011). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.
- De Oliveira, M. M. S., Penedo, A. S. T., & Pereira, V. S. (2018). Distance Education: Advantages and Disadvantages of the Point of View of Education and Society. *Dialogia*, 29, pp. 139-152. Doi:10.5585/dialogia. N29.7661
- Egilsson, B., Einarsdóttir, J. & Dockett, S. (2021). Parental Experiences of Belonging within the Preschool Community. *International Journal of Early Childhood*, 53, pp. 31-47. Ανακτήθηκε 14 Ιουλίου 2021, από <https://doi.org/10.1007/s13158-021-00281-z>
- Fedina, N., Burmykina, I., Zvezda, L., Pikalova, O., Skudnev, D., & Voronin, I. (2017). Study of Educators' and Parents' Readiness to Implement Distance Learning Technologies in Preschool Education in Russia. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, Vol 13 (No 12), pp. 8415-8428. Doi:10.12973/ejmste/80802

- Gallagher, P. A., Rhodes, C. A., & Darling, S. M. (2004). Parents as professionals in early intervention: A parent educator model. *Topics in Early Childhood Special Education*, Vol 24 (No1), pp. 5-13. Ανακτήθηκε 6 Ιουλίου 2021, από <https://doi.org/10.1177/02711214040240010101>
- Güvercin, D., Kesici, A. & Akbaşlı, S. (2021). Distance Education Experiences of Teacher-Parents during the COVID-19. *Athens Journal of Education*, 8, pp.1-21. Ανακτήθηκε 7 Ιουνίου 2021, από <https://doi.org/10.30958/aje.X-Y-Z1>
- Heinich, R., Molenda, M., Russell, J. D., & Smaldino, S. E. (2002). *Instructional Media and Technologies for Learning*. OH: Merrill Prentice Hall.
- Karavida, A. & Tympa, E. (2021). Parents' Beliefs and Attitudes on Their Children's Distance Education Performance during the COVID- 19 Pandemic in Greek Preschool Settings. *Journal of Education, Society and Behavioural Science*, Vol 34 (No 6), pp 62-76. Ανακτήθηκε 20 Ιουλίου 2021, από <https://www.researchgate.net/publication/353644838>
- Laible, D. J., Carlo, G. & Raffaelli, M. (2000). The differential relations of parent and peer attachment to adolescent adjustment. *Journal of Youth and Adolescence*, V 29 (No1), pp. 45–59. DOI: 10.1023/A:1005169004882
- Markström, A. & Simonsson, M. (2017). Introduction to preschool: strategies for managing the gap between home and preschool, Vol3 (No2), pp. 179-188. Doi: 10.1080/20020317.2017.1337464
- Markström, A.-M. (2013). Relationen hem och institution – Pedagogisering av föräldrar i förskola och skola. In I. A. Harju & I. Tallberg Broman (Eds.), *Föräldrar, förskola och skola. Om mångfald, makt och möjligheter* (pp. 209–227). Lund: Studentlitteratur.
- Misirli, O., & Ergulec, F. (2021). Emergency Remote Teaching during the COVID-19 Pandemic: Parents Experiences and Perspectives. *Education and Information Technologies*, pp.1-20. Ανακτήθηκε 29 Ιουνίου 2021, από <https://link.springer.com/article/10.1007/s10639-021-10520-4>
- Popkewitz, T. S. (2003). Governing the child and pedagogicalization of the parent. In M. N. Block, K. Holmlund, I. Moqvist, & T. S. Popkewitz (Eds.), *Governing children, families and education. Restructuring the welfare state* (pp. 35–61). New York: Palgrave
- Stansfield, M., McLellan, E., & Connolly, T. (2004). Enhancing Student Performance in Online Learning and Traditional Face-to-Face Class Delivery. *Journal of Information Technology Education*, Vol 3 (No3), 173-188. Ανακτήθηκε 1 Ιουλίου 2021, από <http://jite.org/documents/Vol3/v3p173-188-037.pdf>
- Valcke, M., Bonte, S., De Wever, B., & Rots, I. (2010). Internet parenting styles and the impact on Internet use of primary school children. *Computers & Education*, Vol 55 (No2), pp.454–464. Doi: 10.1016/j.compedu.2010.02.009
- UNESCO (2020). Distance learning strategies in response to COVID-19 school closures. UNESCO COVID-19 Education Response, *Education Sector issue notes* Vol 2 (No1), pp.1-8. Ανακτήθηκε 22 Ιουλίου 2021 , από <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373305>

Παράρτημα 1

Ερωτηματολόγιο γονέων: https://docs.google.com/forms/d/1yteI1QC5B73mAEq7OUYI8HzV70zBR-iod-P-WgjL2VM/edit?usp=forms_home

Παράρτημα 2

Αποτελέσματα

Παρακάτω παρατίθενται τα αποτελέσματα από τις στατιστικές αναλύσεις.

Πίνακας Α1

Θεωρείτε ότι η τηλεκπαίδευση θα μπορούσε να γίνει χωρίς τη δική σας συμμετοχή και υποστήριξη;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου	5	35
Λίγο	4	24
Αρκετά	0	10
Πολύ	0	1
	9	70

Πίνακας Α2

Χρειάστηκε να εξηγήσετε στα παιδιά σας ότι η τηλεκπαίδευση είναι μεν υποχρεωτική αυτή την εποχή λόγω του covid αλλά προσωρινά;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου	0	1
Λίγο	3	25
Αρκετά	3	22
Πολύ	3	22
	9	70

Πίνακας Α3

Η τηλεκπαίδευση απαιτήσε από εσάς μεγαλύτερη προετοιμασία του παιδιού στο σπίτι συγκριτικά με την δια ζώσης εκπαίδευση;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου	0	9
Λίγο	3	10
Αρκετά	5	40
Πολύ	1	11
	9	70

Πίνακας Α4

Αισθανθήκατε συμμαθητές των μικρών νηπίων;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου	1	7
Λίγο	0	15
Αρκετά	7	26
Πολύ	1	22
	9	70

Πίνακας Α5

Θεωρείτε απαραίτητη την παιδαγωγική συνάντηση με τους γονείς πριν ξεκινήσει η τηλεκπαίδευση με τους μαθητές;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία		Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου- Λίγο	2	18	Καθόλου- Λίγο	22,22	25,71
Αρκετά - Πολύ	7	52	Αρκετά - Πολύ	77,78	74,29
	9	70		100	100,00

Πίνακας Α6

Θεωρείτε ότι η εκπαιδευτικός συμεριζόταν τις απόψεις τις οποίες εκφράζατε κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία		Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου- Λίγο	0	2	Καθόλου- Λίγο	0	2,86
Αρκετά - Πολύ	9	68	Αρκετά - Πολύ	100	97,14
	9	70		100	100,00

Πίνακας Α7

Αισθάνεστε ικανοποιημένοι από την επικοινωνία σας με την εκπαιδευτικό κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία		Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου- Λίγο	0	12	Καθόλου- Λίγο	0	17,14
Αρκετά - Πολύ	9	58	Αρκετά - Πολύ	100	82,86
	9	70		100	100,00

Πίνακας Α8

Είστε ευχαριστημένοι από την τηλεκπαίδευση του παιδιού σας;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία		Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου- Λίγο	3	23	Καθόλου- Λίγο	33,33	32,86
Αρκετά - Πολύ	6	47	Αρκετά - Πολύ	66,67	67,14
	9	70		100	100,00

Πίνακας Α9

Διαθέτετε τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό; (tablet, laptop, υπολογιστής, κινητό)

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία		Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου- Λίγο	3	17	Καθόλου- Λίγο	33,33	24,29
Αρκετά - Πολύ	6	53	Αρκετά - Πολύ	66,67	75,71
	9	70		100	100,00

Πίνακας Α10

Ως γονείς χρειάστηκε να βοηθήσετε τα παιδιά σας να κατανοήσουν ότι το tablet, το laptop, ο υπολογιστής και το κινητό δεν χρησιμεύουν μόνο για ψυχαγωγία αλλά και για την απόκτηση γνώσεων και ότι είναι απαραίτητα για το τηλεμάθημα;

	Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία		Δημόσιο Νηπ/γείο	Άλλα Νηπιαγωγεία
Καθόλου- Λίγο	3	31	Καθόλου- Λίγο	33,33	44,29
Αρκετά - Πολύ	6	39	Αρκετά - Πολύ	66,67	55,71
	9	70		100	100,00